

Sztochasztikus analízis házi feladat # 3
2009. április 20. Beadási határidő: május 11. Minden feladat 10 pontos.

1. Legyen $X(t) = \int_0^t s dB(s)$
  - (a) Határozza meg $X(t)$ várható értékét, szórásnégyzetét, és kvadratikus variációját!
  - (b) Legyen $Y(t) = e^{X(t)}$. Írjon fel egy olyan SDE-t B, t és Y segítségével (de X ne szerepeljen benne), melynek $Y(t)$ megoldása.
  - (c) Legyen $Z(t) = e^{at}X(t)$. Írjon fel egy olyan SDE-t, melynek $Z(t)$ megoldása.
2. Írjon fel olyan vektorértékű SDE-et, amelynek megoldása az $\mathbf{X}(t) = (\cos(B(t)), \sin(B(t)))$ folyamat, ahol $B(t)$ egydimenziós Brown-mozgás.
3. Oldja meg a $dX(t) = (B(t) + t)X(t) dt + (B(t) + t)X(t) dB(t)$ SDE-et az $X(0) = 1$ kezdeti feltétellel. Indokolja meg, hogy miért van egyértelmű erős megoldás.
4. Definíció szerint a sztochasztikus logaritmusra igaz $\mathcal{L}(\mathcal{E}(X)) = X$. Bizonyítsa be, hogy ha U olyan Itô-folyamat, amelyre $U(t) > 0$ minden $t \geq 0$ -ra, akkor $\mathcal{E}(\mathcal{L}(U)) = U$.
5. Keresse meg a $B^2(t) + 1$ folyamat sztochasztikus logaritmusát.
6. Legyen $\mathbf{B}(t)$ d -dimenziós Brown-mozgás és $\mathbf{H}(t)$ d -dimenziós reguláris, adaptált folyamat. Mutassa meg, hogy ekkor

$$\mathcal{E} \left(\int_0^t \mathbf{H}(s) \cdot d\mathbf{B}(s) \right) (t) = \exp \left(\int_0^t \mathbf{H}(s) \cdot d\mathbf{B}(s) - \frac{1}{2} \int_0^t |\mathbf{H}(s)|^2 ds \right).$$

7. Oldja meg a $\partial U = U \partial B$ Stratonovich SDE-et az $U(0) = 1$ kezdeti feltétellel.
8. Mutassa meg, hogy bármely $u \in \mathbb{R}$ esetén $f(x, t) = \exp(ux - u^2t/2)$ a Brown-mozgás hátra egyenletének egy megoldása. Deriválja f -et u szerint egyszer, kétszer, stb., majd helyettesítsen $u = 0$ -t, hogy belássa: az $x, x^2 - t, x^3 - 3tx, x^4 - 6tx^2 + 3t^2$ függvények is megoldják ugyanezt a hátra egyenletet. Ennek alapján lássa be, hogy $B^2(t) - t, B^3(t) - 3tB(t), B^4(t) - 6tB^2(t) + 3t^2$ martingálok, ha $B(t)$ egy Brown-mozgás.
9. Legyen $X(t)$ időben homogén diffúzió $\mu(x) = 2x$ és $\sigma(x) = 2\sqrt{x}$ együtthatókkal. Írja fel a diffúzió L generátorát, oldja meg az $Lf = 0$ egyenletet és adjon meg egy $M^f(t)$ típusú martingált. Írja fel az $Y(t) = \sqrt{X(t)}$ folyamat SDE-ét és generátorát.
10. Legyen $X(t)$ időben homogén diffúzió, melynek együtthatói $\mu(x) = -\frac{1}{2}\text{sgn}(x)$, és $\sigma(x) = 1$. Igazolja, hogy $\pi(x) = e^{-|x|}$ az X folyamat stacionárius (invariáns) sűrűségfüggvénye, vagyis ilyen kezdeti eloszlásból indítva a folyamatot, eloszlása ugyanez marad!